

INTERVIU CU DOMNUL HARALD HAUBEN, REPREZENTANTUL BERNARD BRUHNES INTERNATIONAL¹ ÎN ROMÂNIA

Gheorghe Pascaru² și Adriana Doboș³

Rezumat

Acest interviu a fost realizat în cadrul Conferinței *Economia socială - model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate*⁴ care a reunit inițiatori și promotori ai activităților de economie socială din România și alte state europene.

Subiectele abordate în cadrul acestui interviu fac referire la următoarele aspecte: situația actuală a economiei sociale din România, prezentarea succintă a unor modele de economie socială existente la nivel european, recomandări pentru proiectele care se desfășoară în prezent în țara noastră și necesitatea includerii economiei sociale ca domeniu distinct în cadrul liniilor de finanțare viitoare. Ideea principală evidențiată de către domnul Harald Hauben este aceea că trebuie să facem trecerea de la teoretic la practic, adăugând un plus de valoare la ceea ce există deja în prezent.

Cuvinte cheie: *inițiativă, oportunități de afaceri, reinvestirea profitului, întreprinderi sociale*

1. Ne puteți spune care este părerea dumneavoastră despre economia socială din România?

H.H: Pentru început, consider că este foarte important să se facă o delimitare între discuțiile despre personalitatea juridică și discuțiile despre întreprinderile sociale ca economie socială. Cred că avem tendința să uităm ce înseamnă, de fapt, economia socială și ne pierdem în discuții despre cooperative, asociații și fundații. Cred că trebuie să ne hotărâm și să spunem: ce anume dorim pentru România? Dacă vorbim despre o lege specială atunci există o tendință pronunțată de

¹ Firmă de consultanță în domeniul resurselor umane, membră a BPI Group.

² Sociolog, asistent proiect în cadrul Asociației Alternative Sociale, Str. Cuza Vodă nr. 8A, Iași, gpascaru@alternativesociale.ro, 0733955116.

³ Asistent social, Centrul de Resurse în Economia Socială în cadrul Asociației Alternative Sociale, Șos. Nicolina nr. 24, Iași, adobos@alternativesociale.ro, 0755096920.

⁴ Conferința *Economia socială – model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate*, 12-14 octombrie 2011, București

acceptare a organizațiilor nonprofit în economia socială ceea ce consider a fi un punct de pornire greșit.

De exemplu, în Cehia este posibil ca organizațiile profit să funcționeze ca întreprinderi sociale dar acestea au o limită cu privire la cât din profit ajunge în buzunarul proprietarului.

În Marea Britanie există, de asemenea, forme legale specifice pentru acele situații în care profitul este prea mare: ei stabilesc ce procent din profitul total revine proprietarilor privați, iar restul trebuie să se întoarcă în organizație sau în comunitate (mai ales pentru acele instituții care au ca scop integrarea persoanelor defavorizate pe piața muncii).

Pe de altă parte, chiar dacă poate părea o perspectivă marginală, întreprinderile sociale din regiunea Valonia (Belgia) se axează pe sectorul economic și pun foarte mare accent pe industrie și servicii.

Pentru România, eu cred că este mai important să fii atent la ceea ce se petrece cu adevărat în țară și nu neapărat să cauți un model anume. Activitatea se concentrează în special pe organizații non-profit și, în acest moment sunt de acord că așa și trebuie. Dar, cu tot respectul pentru această țară, în România avem tendința să creăm prea multe obstacole pentru propriile inițiative și să uităm care este scopul pe care ni l-am propus inițial, deci e timpul să se meargă mai departe.

2. Cunoașteți destul de bine modelele europene de economie socială din Italia, Spania, Polonia sau Marea Britanie. Cu care dintre acestea credeți că se aseamănă cel mai mult modelul din România?

H.H: Cred că modelul românesc se aseamănă cel mai mult cu cel spaniol din perspectiva domeniului social și al aspectelor de cultură. Dar consider că nu trebuie să închideți ochii la celelalte modele existente. De exemplu, Cehia a avut experiențe similare în trecut dar ei au ales mai mult o abordare anglo-saxonă pentru întreprinderile sociale. În România există discuții despre oferirea de fonduri și despre beneficiile pentru întreprinderile sociale. În Republica Cehă se susține că oricine

poate activa ca întreprindere socială dar nimeni nu va obține beneficii. Vedeți că aceasta este o perspectivă diferită, care cred că vine din partea antreprenorilor. Deci, indiferent de modelul legislativ existent, un om de afaceri adevărat va găsi căi (cooperative, asociații, fundații) dacă este creativ și încrezător în ideile sale.

3. Ce părere aveți despre modelul de economie socială din Polonia?

H.H: Sunt de părere că Polonia s-a concentrat mai mult pe partea de business. Așa cum spuneam mai devreme, avem nevoie de mai mulți oameni de afaceri, de mai mulți manageri și de un plan mai bun pentru alocarea fondurilor deoarece multe dintre ele sunt canalizate greșit. În cele din urmă, e același lucru dacă îți concepi proiectele operaționale pentru a crea centre de resurse, formări etc. care există deja, în loc să pornești întreprinderi sociale sau să ajuți antreprenori sociali.

4. Ne puteți da un sfat pentru noul nostru proiect?

H.H: Vă recomand să continuați pe același drum și să folosiți ceea ce am lăsat noi. Am întâmpinat probleme administrative în cadrul proiectului nostru și din acest motiv a fost dificil timp de un an de zile. Dar designul proiectului a fost unul foarte bun și cred că al vostru este foarte similar.

Dacă ar fi să vă ofer un sfat ar fi acela să vă axați cât mai mult posibil pe grupul țintă și pe întreprinderi sociale. Și noi am avut fonduri alocate pentru întreprinderi sociale, dar dacă mă uit la fonduri și la ce rămâne pentru întreprinderile sociale atunci mă încearcă un sentiment de regret pentru că realizez că am cheltuit atât de mulți bani pe discuții legislative. Pe de altă parte sunt sigur că mulți dintre cei care au participat la formări și la vizitele de studiu au învățat multe lucruri bune și au găsit idei noi.

Când vine vorba despre afaceri pot spune că am întâlnit foarte mulți români cu idei foarte bune dar nu am reușit să îmi

explic de ce nu le transformă în realitate. Evident că este o mare diferență între a avea idei bune și a le pune în practică.

Și nu în cele din urmă, este important să te asiguri că economia socială are surse diverse de finanțare, iar actorii din întreprinderile sociale trebuie să-și asigure o diversitate a surselor de venit. Din punctul meu de vedere, dacă vrei să-ți mărești șansele de succes, este absolut necesar să produci ceva (și nu numai felicitări care reprezintă o abordare „socială”) dar mai ales servicii și produse. De exemplu, unul din visele mele cele mai mari este să deschid un restaurant aici în București, să angajez persoane vulnerabile de aici și să îi plătesc pentru munca lor. Vă rog să mă credeți pe cuvânt, sunt multe oportunități chiar aici în România!

5. Credeți că economia socială trebuie să aibă alocate fonduri pe noile programe de finanțare din fondurile structurale?

H.H: Neapărat. Dar trebuie să se axeze pe implementarea eficientă, indiferent de direcția propusă. Fie că este vorba despre deschiderea unui restaurant sau despre altă idee, aceasta trebuie să producă bani, să creeze locuri de muncă și să aducă venituri. Până la urmă e vorba sustenabilitate.

Recent am auzit că banii vor fi alocați pe regiuni în funcție de nivelul veniturilor acestora. În acest caz, pentru următoarea tranșă de alocare de fonduri, distribuirea acestora va constitui o mare problemă pentru că centrul Bucureștiului este mult mai bogat decât restul zonelor din oraș și decât restul țării.

6. Cum vedeți economia socială din România în viitor?

H.H: Depinde, dar cred că cel mai important este faptul că trebuie să existe persoane cu inițiativă. Aveți nevoie de mai mulți oameni ca domnul Schuster (președintele BIOCOOP Sibiu), mai mulți oameni de afaceri sau manageri care pot prezenta un plan de afaceri incluzând informații despre activitățile propuse, despre echipa de angajați și resurse financiare. Sunt

de acord că e foarte important să ai grijă de echipa ta, dar trebuie să te concentrezi, de asemenea, asupra profitului și a modului în care îl poți reinvesti. De aceea e nevoie ca oamenii să cunoască aceste lucruri și să le pună în practică.